

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **PEQ Invest, s. r. o.,** se sídlem Staré Město, Hradišťská 1955, zastoupeného JUDr. Tomášem Kapounem, advokátem se sídlem Brno, Gorkého 11, proti žalovanému **Městskému úřadu v Uherském Hradišti,** se sídlem Uherské Hradiště, Masarykovo nám. 19, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2011, č. j. 29 A 45/2011 - 14,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2011, č. j. MUUH-OD/50164/2011/7560/2011- platebního výměru za užívání veřejného prostranství za období 1. 1. 2010 až 30. 4. 2010, kterým byl žalobci vyměřen poplatek v celkové výši 949 920 Kč. Krajský soud tuto žalobu odmítl.

Z odůvodnění usnesení krajského soudu se podává, že soud vycházel z ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť návrh na zahájení řízení považoval za nepřípustný. Odvolal se přitom na § 68 písm. e) s. ř. s., dle kterého je

žaloba nepřípustná, domáhá-li se žalobce přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání vyloučeno. O takový případ jde i v nyní posuzované věci, neboť podle § 5 s. ř. s. se ve správním soudnictví lze domáhat ochrany práv jen po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon. Tím byl v případě žalobce zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), který v § 108 odst. 1 písm. a) stanoví, že rozhodnutí vydané při správě daní lze přezkoumat na základě řádného opravného prostředku, kterým je odvolání nebo rozklad. Žalobce však tohoto opravného prostředku nevyužil a žalobou napadl rozhodnutí prvoinstanční. Krajský soud nadto zjistil, že v dané věci probíhá odvolací řízení u Krajského úřadu Zlínského kraje. Na základě výše uvedených skutečností proto žalobu jako nepřípustnou odmítl.

Usnesení krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který jako jediný dopadá na tvrzenou nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí žaloby.

Stěžovatel v úvodu své kasační stížnosti sdělil, že si je vědom ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve vazbě na § 68 odst. 1 písm. a) s. ř. s., i konstantní judikatury k této otázce, nicméně zdůraznil, že jeho situace je zcela specifická. Poukázal zejména na skutečnost, že mu v téže věci (tj. na stejné pozemky, pouze za jiný časový úsek) již byla poplatková povinnost vyměřena; zde stěžovatel vyčerpal všechny opravné prostředky (řádné i mimořádné) a v současné době je v této věci vedeno řízení u Krajského soudu v Brně, ke kterému se nyní podanou žalobou chtěl toliko připojit. Kromě toho ve věci stěžovatele docházelo k velmi výrazným prodlevám, a to zjevně ve snaze jej poškodit.

Dále stěžovatel uvedl, že akceptuje názor Nejvyššího správního soudu, dle kterého musí účastník řízení zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve své procesní dispozici. Teprve pak se může domáhat soudní ochrany, neboť soudní přezkum správních rozhodnutí je koncipován až jako následný prostředek ochrany veřejných subjektivních práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy. Stěžovatel má ovšem za to, že nemožnost ingerence správního soudnictví není bezvýjimečná, tudíž v okamžiku, kdy soustava správních orgánů naprosto fatálně selhala, je zde potřeba zásahu soudní moci. Stěžovatel tak již v této chvíli nemá, vyjma trestního řízení ohledně pochybných praktik správce daně, možnost jiné, spravedlivé ochrany svých práv.

Na časové přímce stěžovatel znázornil průběh celého „*sporu*“ a zdůraznil strategické a likvidační načasování vyměření poplatkové povinnosti k téže věci, za jiné období, ke kterému došlo okamžitě poté, co stěžovatel uspěl s žádostí o odklad vykonatelnosti prvního platebního výměru z roku 2010. Správci daně nic nebránilo tento poplatek vyměřit již v roce 2010, nicméně záměrně tak učinil až v okamžiku, kdy již nemohl vymáhat první platební výměr v téže věci.

Stěžovatel dále podtrhl smysl daného řízení, s ohledem na požadavek jeho hospodárnosti a ekonomie, a odkázal na § 39 s. ř. s., s tím, že spatřuje jako zbytečnou zátěž účastníků řízení i soudů, aby se vedly v téže věci tři separátní spory. Rovněž sdělil, že odvolací orgán již vyjádřil svůj právní názor, a je tak zcela jisté, že podané odvolání stěžovatele zamítne. Stěžovatel tak má za to, že vyčerpal všechny řádné a *de facto* i

mimořádné opravné prostředky, avšak s jeho argumenty se ani jeden ze správních orgánů nevypořádal.

Závěrem stěžovatel upozornil, že vzhledem k tomu, že v tomto případě došlo k odvolání jiného účastníka řízení v téže věci a odvolací orgán napadené rozhodnutí změnil v neprospěch žalobce, má zato, že jeho žaloba je přípustná, s ohledem na výjimku stanovenou v § 68 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti věcně nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Ještě před samotným posouzením (ne)správnosti závěrů krajského soudu stran nesplnění požadavku vyplývajícího z ustanovení § 5 s. ř. s., coby podmínky meritorního projednání věci, je nutno uvést, že soudní řád správní obsahuje v § 68 písm. a) speciální důvod nepřípustnosti žaloby (nevyčerpání řádných opravných prostředků, pokud je předcházející správní řízení připouští) jež má před obecným ustanovením § 68 písm. e) aplikační přednost. V posuzované věci krajský soud žalobu sice odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., s odkazem na ustanovení § 68 písm. e) s. ř. s. (ve spojení s § 5 s. ř. s.), to však samo o sobě ještě není důvodem pro závěr o nezákonnosti takového usnesení. Obě zmiňovaná ustanovení totiž vedou k stejnému výsledku, tj. k odmítnutí žaloby z důvodu její nepřípustnosti; korekcí dílčí právní argumentace, na níž je vystavěn závěr o nepřípustnosti podaného návrhu, nedochází ke změně nosných důvodů napadeného usnesení a stěžovatel tak není nikterak krácen v jeho procesních právech.

Pokud jde o samotný důvod, pro který byla žaloba krajským soudem odmítnuta, tj. nevyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení, tato podmínka soudního přezkumu je zakotvena v § 5 s. ř. s., dle kterého *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon*. Jelikož je v řízení vedeném v procesním režimu daňového řádu připuštěn proti rozhodnutí v něm vydanému řádný opravný prostředek, kterým je odvolání, respektive rozklad [§ 108 odst. 1 písm. a) daňového řádu], je zcela evidentní, že soudní ochrana nastupuje teprve poté, kdy jsou tyto prostředky nápravy nezákonného či vadného správního rozhodnutí vyčerpány. Krajský soud tedy zcela správně akcentoval princip subsidiarity soudního přezkumu, přičemž v odůvodnění napadeného rozhodnutí důvod odmítnutí žaloby stěžovateli srozumitelně vyložil. Stěžovatel ostatně sám v kasační stížnosti zmiňuje konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, od které se zdejší soud nemá v této věci důvod odchýlit (například rozsudky ze dne 20. 6. 2007, č. j. 9 Afs 14/2007 – 39, nebo ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004 – 65, publ. pod č. 672/2005 Sb. NSS; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Z námitek stěžovatele je zcela zřejmé, že nesprávně chápe pojem „*tatáž věc*“. Stěžovatel má za to, že vyčerpal všechny opravné prostředky (řádné i mimořádné) a v současné době se o „*téže věci*“ vede již řízení u Krajského soudu v Brně, pod sp. zn. 29 A 8/2011. Tento názor vychází z přesvědčení, že byla-li mu vyměřena poplatková povinnost za užívání stejných pozemků, byť za různá období, jde o stejnou právní věc, přičemž proti předchozímu vyměření (za předcházející období užívání) brojil opravným prostředkem a následně i správní žalobou. Tento názor však není správný, neboť, obecně vzato, je totožnost (právní) věci dána jak totožností účastníků řízení (žalobce a žalovaného), tak i totožností předmětu řízení. O totožnost předmětu řízení se jedná v případě, že v řízení jde o tentýž nárok, opírající se o stejný právní důvod, a to za podmínky, že tento důvod plyne ze stejného skutkového stavu, jako v jiném řízení. V projednávané věci sice jde o stejný druh místního poplatku (za užívání stejných pozemků - veřejného prostranství), nicméně vyměření se vztahuje k jinému období (tedy k jinému skutkovému stavu), než ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 8/2011. Nejde tedy o stejné právní věci, přičemž je nutno upozornit, že v řízení vedeném dle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. je totožnost věci dána především totožností přezkoumávaného správního rozhodnutí, což v této věci není splněno (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 1. 2012, č. j. 4 Ads 108/2011 - 249). Pro úplnost lze dodat, že v dané věci nelze hovořit ani o totožnosti účastníků, neboť žalovaným v aktuálním řízení je prvostupňový orgán, kdežto v stěžovatelem uváděné „totožné věci“ je (alespoň z logiky tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti) žalovaným Krajský úřad Zlínského kraje (odvolací orgán).

Z uvedených důvodů tak nemůže byt uznána námitka stěžovatele, že vyčerpal všechny opravné prostředky, neboť ty, jak bylo právě uvedeno, byly uplatněny vůči jinému rozhodnutí, v jiné věci.

Tvrdí-li dále stěžovatel, že jeho žaloba je přípustná na základě výjimky uvedené v ustanovení § 68 písm. a) *in fine* s. ř. s., tedy, že odvolací orgán napadené rozhodnutí změnil v neprospěch stěžovatele k odvolání jiného účastníka, této argumentaci Nejvyšší správní soud nerozumí. Z obsahu žalobou napadeného platebního výměru (i z povahy věci) je zřejmé, že jeho jediným adresátem (a tedy i účastníkem řízení o vyměření místního poplatku) byl výlučně stěžovatel. Není tedy zřejmé, kdo má být oním dalším účastníkem správního řízení, završeného předmětným platebním výměrem; stěžovatel k tomu nic bližšího neuvádí. I za situace, kdy by žalobou napadené rozhodnutí bylo následně ve správním řízení změněno (krajský soud v odůvodnění svého usnesení zmiňuje, že ve věci byl podán opravný prostředek, o kterém nebylo dosud rozhodnuto), nic to nemění na podstatě věci, a sice že předmětem řízení (vymezeným žalobou) bylo výlučně prvoinstanční správní rozhodnutí. To, jak, již bylo konstatováno, předmětem meritorního přezkumu být nemůže, přičemž shora zmiňované ustanovení s. ř. s. pouze otevírá možnost domáhat se zrušení konečného rozhodnutí, vydaného po vyčerpání řádných opravných prostředků, byť žalobce sám tyto prostředky správního řízení nevyužil.

Nedůvodná je také námitka, že stěžovatel neměl v důsledku selhání prostředků uvnitř veřejné správy, vyjma ochrany v trestním řízení, možnost jiné spravedlivé ochrany svých práv, přičemž odvolací orgán již v „*téže věci*“ vyjádřil svůj právní názor, a je tak zcela jisté, že podané odvolání stěžovatele ve věci nyní napadeného platebního výměru zamítne. S tímto typem argumentace se judikatura zdejšího soudu již v minulosti opakovaně

vypořádala; zmínit lze například rozsudek ze dne 4. 3. 2004, č. j. 3 Ads 58/2003 – 51, dle kterého *„nevyčká-li žalobce rozhodnutí odvolacího orgánu o řádném opravném prostředku a podá žalobu s konstatováním, že by odvolací orgán rozhodnutí správního orgánu prvního stupně stejně potvrdil, nenaplnil podmínku vyčerpání řádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem (...); žaloba je nepřípustná a soud ji podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítne.“*

Nelze konečně akceptovat ani odkaz stěžovatele na ustanovení § 39 s. ř. s. (spojení věcí) a zásadu hospodárnosti řízení, neboť žaloba proti napadenému prvoinstančnímu rozhodnutí není pro nevyčerpání opravných prostředků přípustná, a skutková souvislost s věcí projednávanou krajským soudem v jiném řízení nemůže sama o sobě tento nedostatek podmínek řízení zhojit.

K ostatním námitkám stěžovatele Nejvyšší správní soud dodává, že tyto se vztahují k vlastnímu postupu správního orgánu (žalovaného), a netýkají se tak podmínek soudního řízení, tedy důvodů, na kterých krajský soud při svém rozhodování ustal.

Na základě výše uvedeného tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Nezbylo mu proto, než ji rozsudkem zamítnout (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. prosince 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu